

voor lo.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

's-Gravenhage, 31 januari 1964.

B.V.D.

No. *M*716.920

Bijl. : 1

Betr. : Niet-extremistische
groeperingen.

UITGEZEND

Ten vervolge op mijn schrijven d.d. 31 december 1959 nr. 520.472 (voor sommige verbindingen schrijven d.d. 18 februari 1960 onder gelijk nummer) en de daarop gevolgde brieven doe ik U hierbij toekomen enkele wijzigingen en aanvullingen van het daarin behandelde.

Als nieuw onderwerp van behandeling is opgenomen het "Trainingscentrum voor geestelijke weerbaarheid en geweldloze actie".

HET HOOFD VAN DE DIENST

Mr. J.S. Sinninghe Damsté

Aan:

Alle Verbindingen

In het bestuur werd P.J. Meertens vervangen door A.A. de Groot.

Het is thans samengesteld als volgt:

G.J. Geers, (Scheveningen), voorzitter.

I.v.d. Wal-Svensson (Hoogkerk) secretaresse.

D.J. Hoekstra-de Jong (Groningen) penningmeesteresse.

J.A.M. Engels (Leiden).

ds. P.J. de Ridder (de Wilp).

C.A. Valckenier von Geusau (Geldermalsen).

A.A. de Groot (Arnhem).

Hoewel stemmen blijven opgaan om de niet meer levenskrachtige vereniging te ontbinden of in een andere te doen opgaan is zij ook dit jaar nog zelfstandig gebleven.

Kerk en Vrede

Ds. C.P. Hoekema heeft zich om gezondheidsredenen uit het bestuur teruggetrokken. Hij werd vervangen door ds. H. Bremer uit Amsterdam.

Aan het bestuur werden verder nog toegevoegd:

M.C. v.d. Veen-Rookmaker (Wageningen) en twee jeugdvertegenwoordigers: H.H. van der Wusten (Amsterdam) en drs. W.A. de Pree (Utrecht).

Het aantal abonné's op het orgaan Militia Christi nam in 1962 met 159 toe (299 nieuwe abonné's; 140 opzeggingen).

Actie Comité Angola

Dit comité verspreidde in mei bij de inscheping van voetbalsupporters naar Portugal manifesten en brochures, terwijl het protesteerde tegen deelname van een Portugees orkest aan de NAVO-taptoes in Amsterdam en Arnhem in juli. Dit protest bestond zowel uit een schriftelijk verzoek aan de Stichting Navo-taptoe om de Portugese band niet te laten optreden, als uit medewerking aan de demonstraties tijdens de taptoe in Amsterdam.

Trainingscentrum voor geestelijke weerbaarheid en geweldloze actie

In juli j.l. kwam, zowel in het orgaan van de vredesbeweging "De Derde Weg" als in het "Haarlems Dagblad", een mededeling voor over voorbereidingen tot oprichting van een vormings- en trainingscentrum voor geestelijke weerbaarheid en geweldloze actie.

In mei van dit jaar was een eerste proefweekend gehouden met ± 30 personen, terwijl, beginnende in oktober, een cursus van 8 weekends

werd voorzien, waarop o.m. zouden worden behandeld de strategie, technieken en tactiek van geweldloze actie.

Als docenten voor deze cursus zijn aangetrokken, o.a. prof. dr. J. de Graaf (de Bilt), prof. B. Landheer (Wassenaar), ds. Krijn Strijd (Amsterdam) en R. Fentener van Vlissingen (Rotterdam).

Secretaresse en penningmeester van de commissie van voorbereiding zijn L. Boetes-Ridder (Heiloo) en C. le Pair (Leiden) (beiden leden partijraad PSP). Verder hebben daarin zitting E.A. Huisman (Zwolle) (PSP en Kerk en Vrede), C. Hoek (IJmuiden) (politiek secretaris PSP), H. Baarslag (Rotterdam) (PSP), pater B.J. Dodenbier SMS (Aalbeek) en J. Ouweltjes (Heiloo) (PSP).

De groep is van mening dat weerloosheid geen alternatief is voor geweld, doch dat dit alternatief gevonden moet worden in geweldloze actie, steunend op geestelijke weerbaarheid. Techniek en tactiek ontleent men o.a. aan de geschriften van Gandhi en de Amerikaanse neger-predikant Luther King.

Bijlage 1.

6) Mogelijk betreft het hier een in 1955 en 1960 actief comité, voortgekomen uit de kring der vrije socialisten (anarchisten) waarin op de voorgrond traden de dienstweigeraars en
Niet bekend is of dit nog bestaat.

7) Dit inzonder nadere aanduiding niet na te gaan.

8) Vw bekend bestaan Ban de Bom - groepen in Amsterdam, Haarlem, Den Haag en Rotterdam.

Voor de door hen ontwikkelde activiteiten draagt het Comité 1961 voor de Vrede geen verantwoordelijkheid, hoewel/tot genoemde groepen behorende personen wel een binding heeft met dat comité.

De indruk bestaat dat het hier, uitgesonderd wellicht de groep Rotterdam, niet betreft goed georganiseerde groeperingen en dat de daarbij aangesloten dan wel aan de acties medewerkende personen tot politiek uiteenlopende milieu's behoren.

Hetgeen hen bindt is vnl. hun wil tot protesteren tegen de atoombom en het gebruik hiervan hetzij door het Westen hetzij door het Oosten, soms gepaard gaande met een afwijzen van hetgeen wordt aangeduid "de onzinnige bewapeningswedloop".

Ad 11 en 16: De commissie nog het comité zijn bekend. Bevrijding van 21-7-63 vermeldt evenwel het volgende.

Vanaf 10 september 1963 kunnen zij die een beroep willen doen op de "wet gewetensbezwaren tegen de militaire dienst" inlichtingen krijgen op het adres Singel 452 te Amsterdam (Doopsgezinde kerk)

Om de week houden daar zitting

ten behoeve van hen die dienst weigeren op algemeen menselijke gronden en

, laatstgenoemde voor het Vredesburo, uitgaande van Kerk en Vrede en de Doopsgezinde Vredesgroep.

Niet duidelijk is of dit "Vredesburo" identiek is aan De Werkgroep voor hulp aan principiële dienstweigeraars, genoemd sub. 27/35- onder, "Centraal Steunfonds."

een aantal

ab.

Bilaga 2.

18. Zie sub 27./35.

22. Bedoelde zal zijn Ilcop = „International Liaison Committee of Organisations for Peace”, gesticht in 1949, in opzet een overkoepelend orgaan ten behoeve van verschillende Vwdeforganisaties.

In 1962 verkreeg Ilcop de beschikking over de activen en verdere eigendommen van het in 1891 te Bern opgerichte International Peace Bureau (IPB)

Ilcob, thans aangeduid als Ilcop/IPB, is nu gevestigd in Genève.

Zie voorts MO: no. 3 en 9 1963, en no 1.1964.

23. Bedoeld zal zijn: "International Confederations/ for Disarmament and Peace (ICDP),

zie MO. no 3 en 9.1963 en no 1. 1964.

24. Oppericht in 1945, stelt de IVH, Nederlandse afdeling van de Service Civil International (SCJ) zich ten doel, het leggen van een band van vriendschap en samenwerking tussen de volken. De activiteiten beperken zich hoofdzakelijk tot het samenstellen en uitsenden van reliefteams voor door oorlog, natuurrampen e.d. getroffen gebieden in de hele wereld. De leden zijn merendeels pacifisten en antimilitairisten.

De SCJ en de IVH zouden zo mogelijk erkende dienstweigerars hun vervangende burgerdienst willen laten vervullen in/voor de SCJ/IVH.

27/35. Steunfondsen voor dienstweigeraars.

I. Het Steunfonds voor principieel en daadwerkelijk anti-militairisme, ook genaamd Algemeen Steunfonds"

Dit bestond reeds voor de tweede wereldoorlog, doch de werkzaamheden namen aanmerkelijk toe tijdens de politieke acties in Ned. Indië.

Het fonds vindt zijn fundament in de humanistisch en socialistisch alsmede anarchistisch gezinde ~~WV~~ en antimilitaristische groeperingen.

Dit fonds steunde alle dienstweigeraars, zodat ook aanvragers uit de kerkelijke groeperingen gesteund werden. In 1948 ontstonden daardoor moeilijkheden, aangezien Kerk en Vrede en de Doopsgezinde Vredesgroep zelf de verantwoordelijkheid van die categorie wilden dragen. Dit leidde na overleg tot de oprichting in 1948 van het:

II. Centraal Steunfonds, eveneens ten doel hebbende financiële steunverlening aan principiële dienstweigeraars. Dit fonds helpt meer in het bijzonder hen die op godsdienstige gronden dienstweigeren.

Voor een beter begrip ontrent e.e.a. volgt hier een samenvatting uit „militia christi“ 11e jrg.no 14, 11 augustus 1956 van de hand van C.Inja, getiteld: „Werkgroep voor hulp aan principiële dienstweigeraars“.

a/ De Werkgroep is ontstaan uit een samenwerking ^{van} Kerk en Vrede en de Doopsgezinde Vredesgroep, met medewerking van nog enige kleine christelijke groepjes.

Doel en opzet van de werkgroep is:

1 Via het Centraal Steunfonds hulp te verlenen aan principiële dienstweigeraars.

2 Het voorlichtings - en vormingswerk van de DGV en K en V te steunen.

3 Het werk van de C.C.D.W. (Contact-Commissie Dienstweigeringswet der vredesorganisaties) mogelijk te maken door financiële hulp.

b/ Het Centraal Steunfonds bestaat uit een samenwerking van de werkgroep (die dus op kerkelijke groepen steunt) en het Steunfonds(algemeen), dat meer inde humanistische en socialistisch georiënteerde vredesbeweging gefundeerd is.

Bijlage 4.

Beide groepen werken samen bij de hulpverlening aan principiële dienstweigeraars.

c/ C.C.D.W. (Contact-Commissie Dienstweigeringswet der Nederorganisaties), steunt op de A.N.V.A. (Algemeen Nederlandse Vredesactie), Doopsgezinde Vredesgroep, Kerk en Vrede, aangevuld met enige vertegenwoordigers van de I.V.H. (Internationale Vrijwillige Hulpdienst) en de Quakers.

Als taak van de CCDW wordt genoemd: het verzorgen van de voorlichting voor diegenen, die zich op de Dienstweigeringswet beroepen en voorts intensieve bemoeienis met de gang van zaken, overal waar zich dienstweigeraars bevinden en het behartigen van hun belangen.

Biilage 5

- 28 Genoemd in Handboek voor de Vredesbeweging.
(Nijgh en van Ditsmar, 1954). Geen activiteiten bekend.
- 41 Verwezen wordt naar het ~~verspreiden~~ in dss.schrijven dd. 31-1-'63 nr. 670.899 en dd. 31-1-'64 nr.716.920 gestelde. De activiteiten zijn gericht tegen het Portugese regiem in Angola en Mozambique, waarvoor in vergaderingen en door brochures de aandacht wordt gevraagd.
- 42 Op een van 10-12 november 1962 te Amsterdam gehouden internationale bijeenkomst tegen de atoombom en tegen de oorlog kwam ter sprake het naar Engels voorbeeld oprichten van Comité's van 100. Voorstanders hiervan in Nederland, zich betitelend als "Comité van 100 i.o./ Comité 29 november 1962, hebben wijzigingen aangewend om dit plan te verwezenlijken, tot nu toe zonder resultaat.
- 56 en 57. In 1952/53 bleek uit anarchistische (vrij socialistische) blaadjes van het bestaan van O.S.J.B. (Onafhankelijke Socialistische Jongeren Beweging). Over de oprichtingsdatum bestond geen zekerheid. Aan de hand van toen verkregen inlichtingen is dss.aangenomen dat het betref een samensmelting van 3 organisaties, al
1. Onafhankelijke Socialistische Jongeren (OSJ),
 2. Vrije Socialistische Jeugdbeweging (VBJ),
 3. Onafhankelijke Jeugd Beweging (OJB).
- Na 1953 is hieromtrent niets meer bekend geworden.

Bijlage 6.

28. Pacifistisch Socialistische Jongeren Werkgroepen (PSJW) bestaan in Utrecht, Amsterdam, de Zaanstreek, Hilversum, Groningen en Arnhem. Zij werden opgericht door jongeren die van mening waren dat in Socialistische Jeugd (SJ) de pacifisten te weinig aan bod kwamen en dat in die organisatie de democratie ver te zoeken was.

De groepen, sedert september 1963 landelijk georganiseerd, hebben geen organisatorische binding met de PSP.